

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10¢

Nr. 3

Penktadienis, Sausio (January) 24, 1969, Toronto, Ontario

M E T A I XXXVIII

Tarybų Sąjunga Kviečia Niksoną Tartis Dėl Sulaikymo Ginklavimosi Lenktynių

WASHINGTON. — Tarybų Sąjunga užkvieta prezidentą Niksoną tartis dėl sulaikymo ginklavimosi (ypač nuklinio) lenktynių. Šį užkvietimą atsiuntė dar prieš prezidento Niksono inauguraciją.

Jungtinės Amerikos Valstijos ir Tarybų Sąjunga keitėsi mintimis šiuo klausimu ir anksčiau, bet kai Varšuvos pakto jėgos įsikišo į Čekoslovakiją, kalbos apie ginklavimosi lenktynių sulaikymą buvo nutrauktos.

Prezidento Niksono inauguraciją daugelis amerikiečių pasitiko demonstracijomis, reikalaujančiomis nutraukti Vietnamo karą. Čia sekmadienį tūkstantčiai žmonių demonstravo, reikalaudami, kad Niksonas, tapęs prezidentu, baigtų karą Vietname.

Demonstracijos už baigimą karo Vietname įvyko ir kituose JAV miestuose ir įvairiose pasaulio šalyse.

Į Paryžių išskrido Henry Cabot Lodge, kuris vadovaus amerikiečių delegacijai derybose su vietnamiečiais. Manoma, kad dabar, susitarus dėl tvarkos, derybos galės prasidėti visu rimbumu.

W. A. Harriman, kurs atstov

TSSR Astronautai Susitiko Erdvėje

MASKVA. — Tarybų Sąjungos atstronautai atliko stebėtiną susitikimą — erdvėje.

Pirma išskrido Sojuz 4 su vienu atstronautu, paskui išskrido Sojuz 5 su trimis atstronautais. Pastarieji pasivijo pirmąjį, susijungė ir persodino du atstronautus į Sojuz 4. Tada Sojuz 4 laimingai nusileido su trimis atstronautais, o likusis su Sojuz 5 nusileido vėliau.

Abu Sojuzai buvo sujungti kelias valandas. Astronautai turėjo išlysti iš Sojuz 5 ir nuėiti prie įėjimo Sojuz 4 ketvirtame, kadangi vidurinio perėjimo nebuvo.

Mokslininkai po visą pasaulį mano, kad šiuomi jie įrodė, jog bus galima pabudavoti erdvėje, kelių šimtų mylių aukštyje, erdvės stotį, iš kurios bus galima skraidyti į Mėnulį ir kitas planetas.

vavo prezidento Johnsono delegacijai, grįžo namo. Jis, tur būt, jau užbaigė savo diplomatinę karjerą. Jei kada demokratams atsigauna, jis bus jau per senas. Jis pareiškė pasitenkinimą, kad jam pavyko pristoti reikalą prie to, kad nauja delegacija galėtų pradėti rimtą darbą nuo pirmų dienų.

Lodge, sakoma, yra kietas žmogus, su juo derėtis labai sunku. Bet jis sako, kad jis yra realistas. Galimas dalykas, kad jis, turėdamas gerą supratimą apie Vietnamo situaciją, kadangi jis tenai buvo ambasadorium, laikysis realistiškai Paryžiaus derybose.

Visas pasaulis su nekantrumu laukia, ką naujas prezidentas darys, keis politiką, ar ne.

Švedai Pykina Savo Politika

STOKHOLMAS. — Švedija pykina Vakarų politikierius savo politika, kuri kartais visai nesiderina su jų nusistatymu.

Pavyzdžiui, Švedija nutarė pripažinti Šiaurės Vietnamą ir įsteigti Hanojuje ambasada.

Jos karališkoji vyriausybė nutarė savo atstovybę Kuboje paversti pilna ambasada.

Jungtinėse Amerikos Valstijose bauginamasi, kad Švedija gali pasekti Kanada. Premjeras Trudeau ne kartą sakė, kad jis nori pripažinti Kiniją. Kiti bauginasi, kad Kanada pamazū gali trauktis iš NATO.

ARABAI TURĖSIA KARIAUTI SU IZRAELIU

ALŽYRAS. — Alžyrijos prezidentas Haori Boumendienne sako, kad arabai turės kariauti prieš agresijas, kaip vietnamiečiai kariuoja už savo laisvę.

JAV remiančios Izraelį, kaip kad palaiko Pietų Vietnamo militaristus.

RIO DE JANEIRO. — Brazilijos diktatorius prezidentas Arthur da Costa a Silva pašalino tris te išėjus iš aukščiausio teismo. Tuom pat sykiu atėmė politines teises iš kitų 33 braziliečių.

FARMERIAI REIKALAUJA VIENOS ORGANIZACIJOS

TORONTO. — Čia įvyko konferencija atstovų abiejų Ontarijos fermerių organizacijų. Dalyvavo 360 atstovų. Jie pasisakė už tai, kad Ontarijoj būtų visi fermeriai sujungti į vieną organizaciją.

Pasitarimas priėmė reikalavimą, kad agrikultūros ministerija paruoštų atitinkamą įstatymą, kurs užtikrintų taip vadinamą "checkoff".

BOSIMI TEOLOGAI KELIA PROTESTĄ

LONDON. — Teologijos studentai viešai išstojo prieš savo mokytojus. Jie sako, kad jie yra mokinami kaip kokie vienuoliai, kai jiems reiks dirbti moderniškaime pasaulyje.

"Mes esam visiškai izoliuoti beveik nuo visų moderniškos visuomenės aspektų", sako jie savo pareiškime.

Susirinkime dalyvavo šešių denominacijų teologijos studentai.

Nieko Neišėjo iš Pastangų Suderinti

TORONTO. — Čia studentų komitetas iš Naujosios Kolegijos surengė "teach-in" tikslu išaiškinti Vidurųjų situaciją, bet vietoj gera, padarė daugiau bloga.

Zionistų šalininkai ėmė teisinti Izraelį, o arabai pasipriešino. Ant galo arabai ir jų šalininkai paėmė viršų. Vienas iš arabų išvadino zionistus naujais naciais ir paklausė, kur jie mano sustoti.

Kada rabinas Rosenbergas pareiškė, kad arabų šalis turi sutikti, kad Izraelis, vienintelė žydų valstybė, turi teisę egzistuoti, tai arabas sušuko, kad to niekad nebus. Izraelis atėmęs žemes ir namus iš Palestinos arabų ir jie niekad nedovanosią.

Mitingas paliko žydus ir arabus dar didesniame nesutikime.

OTTAWA. — Finansų ministras Benson sako, kad takasai nebus keliami sekančiais metais.

Izraelio Darbo Jėgos Sudarė Bendrą Frontą

JERUZALIMAS. — Valdantieji Vieningoji Darbo Partija susidėjo su Marksistine Mapam Partija ir tokiu būdu Izraelio parlamente sudarė daugumą. Jų blokas sudaro 62 atstovus iš 120. Pirmu sykiu Izraelio istorijoje parlamentas turės daugumą.

Apsigynimo ministras Moshe Dayan, Vieningosios Darbo Partijos narys, sakoma, nelabai patenkintas šiomis "vedybomis". Jis net nedalyvavęs ceremonijose. Jam nepatinka Mapam politika.

Ar Mapam padarys kokią nors įtaką į vyriausybę, ir ar jos politika bus bent kiek lanks-

Ontarija Skolinasi Vokietijoj \$60,000,000

TORONTO. — Ontarijos finansų ministras Charles MacNaughton pranešė, kad Ontarijos vyriausybė susitarė su Vakarų Vokietija dėl paskolos. Ontarija skolinasi Vakarų Vokietijoje \$60,000,000. Mokės pusseptinto procento.

Kanada buvo sąjungininkė prieš Vokietiją praėjusiam kare. Kanada įeina į laimėjusių karą šalių bloką. Bet pralaimėjusi Vokietija, matyti, dabar geresnė ekonominė padėtyje, kadangi skolina pinigų laimėjusioms.

Kita, Ontarijos vyriausybė galėjo skolintis iš savo žmonių, išleisdama bonus, kaip kad daro federalė vyriausybė. Procentai už paskolą būtų tekę savo žmonėms. Dabar jie plauks užsienį \$5,400,000 į metus teks vokiečiams pavidale procentų.

FRANCŪZAI NORI SAVO MOKYKLOS

TORONTO. — Kanados francūzai, gyvenantieji Ontarijoje, reikalauja, kad būtų įsteigta vidurinė mokykla Toronte, kurioje būtų dėstoma francūzų kalba.

Susirinkime, kuriame buvo priimtas šis reikalavimas, dalyvavo apie 550 tėvų.

Beje, nors francūzai yra daugumoje katalikai, tačiau jie nenori katalikiškos mokyklos, bet valstybinės (public).

tesnė, dabar sunku pasakyti. Mapam turės du ministrus kabinetė.

Izraelis yra labai svarbi valstybė Vidurryčiuose, nors ji visai maža. Nuo to laiko, kai Izraelis atplėšė didelius gabalus arabų žemės, Vidurryčiuose egzistuoja labai pavojinga situacija. Ginkluoti susikirtimai kartojasi, Izraelis dažnai panaudoja net oro jėgas atakoms ant savo kaimynų, keršydamas partizanų atakoms ant Izraelio.

Tarybų Sąjunga siūlo planą, kurs su laiku pagerintų situaciją, bet Izraelis griežtai atmeta tą planą. Egiptas taigia, kad ir JAV administracija atmeta tą planą, nors viešai neskelbiama.

Izraelis nori pirma išgauti iš arabų šalių parašus, kad jos niekad nelies Izraelio, kad leis Izraelio laivams plaukioti Suezu ir kitais vandenų keliais, ir t. t., o tik po to Izraelis pasitrauks iš okupuotų sričių, ir tai ne iš visų. Jis nori pasisavinti Jeruzalimo dalį, kurs pirmiau buvo Jordano.

(Tarybų Sąjunga siūlo, kad ta Jeruzalimo dalis būtų pavesta tarptautinui centru, Jungtinių Tautų priežiūroj.)

Izraelis labai smerkia Franciją, kuri atsisakė parduoti Izraeliui orlaivių dalis. Izraelio oro jėgos daugiausia susideda iš francūziškų orlaivių.

Sako Amerikiečiai Trauksis iš Vietnamo

SAIGON. — Pietų Vietnamo Prezidentas Thieu paskelbė, kad tam tikras skaičius amerikiečių kariuomenės bus ištrauktas iš Pietų Vietnamo dar šiais metais. Jis nesakė, kiek tos kariuomenės bus ištraukta.

Šiuo tarpu Pietų Vietname yra 532,500 amerikiečių karių.

WASHINGTON. — Pasitraukęs apsigynimo ministras C. Clifford pareiškė, kad nauja administracija darytų didelę klaidą, jeigu ji pakryptų į izoliaciją po to, kai Vietnamo karas užsibaigs.

Kitais žodžiais tarant, jis nori, kad JAV būtų viso pasaulio policininku ir toliau. Atrodo, kad jis dar nieko nepasimokino iš Korėjos ir Vietnamo.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Urbanavičius, Verdun, prisijungė naują prenumeratą, keletą atnaujintų ir \$8 surinktų aukų. Aukojo: Petras \$5, P. Jokšys \$2 ir L. Gudas \$1.

M. Vidrukas, Winnipeg, prisijungė keletą atnaujintų prenumeratų ir nuo A. Straigio \$6 ir P. Civilio \$3 aukų.

M. Zinaitis, Montreal, užrašė naują prenumeratą į Lietuvą.

A. E. Byrai, London, Ont., atsinaujino prenumeratą sau, tris į Lietuvą ir paaukojo LB paramai \$52.

U. Doveikienė, Mount Royal Montreal, atsinaujino prenumeratą sau, dvi į Lietuvą ir paaukojo \$21.

L. Balulis, Toronto, atsilankęs į LB raštinę, pasipirko laikraščių iš Lietuvos ir paaukojo LB paramai \$5.

J. Sasnauskas, Remac, B. C., atostogų proga lankėsi LB raštinėje, atsinaujino prenumeratą sau ir į Lietuvą ir paaukojo LB paramai \$20.

P. Kisielėnė, Montreal, prisijungė naują prenumeratą, gautą nuoširdžio LB talkininko ir rėmėjo E. Vilko, keletą atnaujintų ir nuo M. Čičinsko ir A.

Juodicko po \$2 aukų.

P. Gavenas, Tillsonburg, Ont., pridavė naują prenumeratą.

J. Legas, Port Arthur, Ont., prisijungė kelias atnaujintas prenumeratas ir nuo S. Venckevičiaus \$7 ir K. J. \$15 aukų.

S. Lebetkevich, Edmonton, Alta., užrašė naują prenumeratą į Lietuvą, kitą atnaujino ir atsinaujindamas prenumeratą sau, paaukojo LB paramai \$4-20.

A. Wardo, Detroit, Mich., prisijungė atnaujintų prenumeratų.

Vincas Klusas, Olha, Man., atsiliepdamas į vajuos reikalą siūstą laišką prisijungė \$10 aukų.

Torontietis K. paaukojo \$5.

R. Barauskas, Rochester, N. Y., prisijungė atnaujintų prenumeratų, paaukojo \$5 ir prisijungė nuo G. Dauko \$2 ir nuo O. Bačiulienės ir P. Brown po \$1 aukų.

F. Lapinsky, Andrew, Alta., atsinaujino prenumeratą sau, užrašė naują į Lietuvą ir paaukojo LB paramai \$1.50.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

A. Grabauskas, Revelstoke,



Maždaug prieš metus Baltijos pajūriu praužęs uraganas padarė Palangos kurortui daug nuostolių. Tačiau žmonės sugebėjo greitai užgydyti gamtos padarytas skriaudas. Į jūrą vėl nusitęsė tiltas, poilsiautojus priėmė prarėtėjęs, bet tvarkingas parkas, tūkstančiai gėlių. Palanga pasipuošė naujais pastatais. Nuotraukoje: vitražas, puošiantis naująją Palangos kavinę "Birutė". (A. Aleknavičiaus nuotr.)

MIRĖ AUGUSTAS PETRONIS

Po skaudžios vidurių vėžio ligos sausio 14 d. Tillsonburge, Ont., ligoninėje mirė vienas iš nuoširdžiausių Kanados lietuvių pažangių organizacijų ir spaudos budavotojas draugas Augustas Petronis.

Augustas Petronis gimė 1898 m. rugpjūčio 14 d., Lietuvoje, Ukmergės apskrityje, Balnikų valsčiuje, Antalausių kaimo valstiečio šeimoje. Ankstyvos jaunystės diene, laike pirmojo pasaulinio karo, buvo nublokštas į gilumą Rusijos, iš kur po karo grįžo Lietuvon, o 1928 metais atvyko Kanadon.

Kanadoje gyvendamas iš pat pirmų dienų įsijungė į lietuvių pažangias organizacijas, kaip tai Lietuvių Literatūros Draugija, Sūnų ir Dukterų Pasalpinė Draugija ir nuodugniau susipažinęs su darbininkų klasės reikalų gynimu įstojo į Kanados Komunistų Partiją. Šiose organizacijose ir partijoje jis išbuvo apie 40 metų garbingu jų nariu ir veikėju. Kur kada dirbo visuomet palaikė ryšius su profesinėmis sąjungomis (unijomis), o kur jų nebuvo dėjo pastangas, kad jos būtų.

Pirmuosius emigranto gyvenimo Kanadoje metus praleido, kaip jis ar artimi draugai sakė, daugiausia ant prekinėjų traukinių slaptai važinėdamas beieškodamas darbo ir tada savo tėvyne laikydamas Winnipego, o savo tėviške Winnipego lietuvių organizacijas.

Laikė antrojo pasaulinio karo atvykus į Hamiltoną čia pavyko gauti pastovesnis darbas sunkiojoje plieno gamybos industrijoje, kur išdirbo apie 25 metus, kol gilėjantis amžius ir unijos iškovotos teisės jį pervedė į pensijonų eiles. Plieno industrijoje dirbdamas pasižymėjo savo iniciatyvu išradin-gumu, už ką kompanijos vienu kartu buvo net maža premija apdovanotas, o unijoje pasižymėjo kaip vienas iš aktyviausių jos narių.

Pora metų atgal, kada pradėjo gauti iš kompanijos ir senatvės pensijas, tai persikėlė iš Hamiltono į artį Tillsonburgo maža, bet gražią Springfordo apylinkę. Čia gražiai įsikūrė ir planavo pasidžiaugti pensijono gyvenimu, bet pavėluotai daktarų atrasta vidurių vėžio liga po operacijos į kelias savaites užgesino jo gyvybę.

Augusto Petronio žmona Onutė, jo keturiolikos metų gyvenimo bendraketė, kuri su Augustu viso gyvenimo laikotarpiu neapleido nei vieną lietuvių ar tarptautinių organizacijų ruošimą, nežiūrėdama, kur jis vyko — Hamiltone, Toronte, šioje apylinkėje, ar kad ir kur toliau. Jiedu visur pasižymėjo ne vien kaip aktyvūs dalyviai, bet ir nuoširdūs stambūs rėmėjai.

Velionies žmona Onutė garbingai pildydama Augusto vailią su draugų ir gerų kaimynų

Beje, kai kuriose kuopose yra yra vienas kitas nemokėjęs už praėjusius metus. Pasistenkite užsimokėti, kitaip knygos ir žurnalo negausite.

KLLD CK

Už aukas širdingai ačiū.

Knyga

Talka palaidojo jį kaip pažangų, visuomenei daug patarnavusį draugą be religinių apeigų. Jiems prašant ir jausdamas visuomeninę pareigą šermyne-se ir kapuose belaidojant didžiai gerbiama idėjos draugą varde jo priklausytų organizacijų tariau atsiveikimo žodį, galimai aptardamas jo nueitą kilnų gyvenimą kelią.

Kad velionio Augusto kilmus visuomeniniai darbai ir toliau būtų tęsiami, tai jo žmona Onutė pranešė, kad jiedu buvo sutarę ir jį įvykdys, kad velionies skaityti pažangūs laikraščiai nors ekonominiai nekentėtų dėl jo pasitraukimo iš gyvųjų tarpų, tai jį pareiškė, kad iš jų kuklaus palikimo bus priduta Liaudies Balsui apie \$600 vertės šerų, o Laisvei ir Vilniai po \$100.

Išsėkis brangus drauge Augustai šaltoje Kanados žemėlėje, kurios takais ir keliais virš 40 metų keliavai ir šią žemę ir jos žmonių gyvenimą savo gyvenimu puošė ir turtinai. O jo didžiai liūdinčiai žmonai, giminėms ir artimiesiems gili užuojauta.

Kostas K.

Ad

Išsėkis žemėlėje, G. pajėgsiu, ta

Widsor

Nuo liū mirtis motiną Su

Augustas Petronis miręs sausio 14 d.

Administracija

Tillsonburge, Ontario, mirus

AUGUSTUI PETRONIUI

Reiškiame giliausią užuojautą velionies didžiai liūdinčiai žmonai Onutei, giminėms ir artimiesiems. Kartu liūdimė netekę gero draugo, organizacinio veikėjo ir visuomenei atsidavusio tautiečio.

A. R. Antanavičiai
B. M. Minetai
K. F. Kilikevičiai
S. Karvelis
Ch. Morkūnas
S. S. Zos'antai
P. S. Pajuodžiai
I. Rukienė
J. N. Kisieliai
S. F. Repšiai
P. M. Daugėlai
A. E. Byrai
J. S. Ilgučiai
J. Leskevicius
L. Vidugiris
A. Gendrenas
F. V. Kokliai
P. M. Purai
Pr. Tauras
M. Bartulis
S. Skuda
T. Gorklys
G. O. Štroliai
A. Maldeikienė
Mr. ir Mrs. D. Ramer
P. M. Gavcnai
P. K. Skujai
E. Račienė
O. Vilkelienė
J. A. Ylai
A. Zyhal'ienė
J. Vertelka
A. Tamašauskienė
A. Jurgutaitis
M. Paužienė

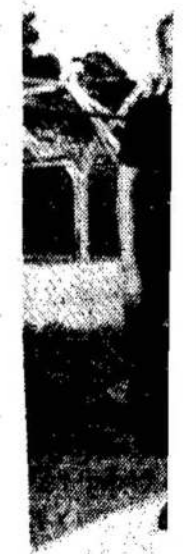
M. Vaitkienė
T. S. Rindžiai
V. Matonis
P. Mockaitis
A. Kavaliauskas
A. A. Maigiai
Z. B. Janauskai
P. Bepirštis
B. Zukauskas
J. A. Žiuliai
P. A. Pajuodžiai
J. B. Morkūnai
Ch. A. Narusevičiai
P. M. Kiškiai
J. J. Sinkūnai
M. A. Guobai
J. N. Berškiai
J. R. Kuktarai
V. E. Ramanauskai
P. Alksnis
J. M. Masiokai
J. A. Rožukai
A. P. Dankantai
S. J. Kuisiai
J. B. Kubiliai
M. J. Petkai
J. A. Pranskevičiai
J. P. Astylai
F. M. Vaivilai
V. Ivanauskas
J. Aršauskas
Pov. Stukas
N. Garbatavičius
T. M. Evaskai

(Ta Gamtos mokslų

Kitas labai mentas grindž dėsniais. Tai riausių 18-tojo mentų. Prie prisidėjo Izakas kosmogonija. Štas, skriejančias gal visuotinės žmonės priėjo iš vas įsakė toms ti kaip tik taip kad tai yra jų žastis. Tai, sav ma, buvo patog paaiškinimas, nuo vargo toli suotinės trauk

Dabar šį dėsną paniu Ein būdu. Nesiruk skaitos apie v dėsnį pagal E taciją, nes tai maža laiko. Ši jau nebekalba dėsnį ta prasn suprantamas l je, kurioje ga neaišku kodėl vienuodai. Da daug kas, ką

Praėjo d. kai mirė man



Ad
Išsėkis žemėlėje, G. pajėgsiu, ta

Widsor

Nuo liū mirtis motiną Su

Kodėl Aš Ne Krikščionis

BERTRAND RUSSELL

(Taša)

Gamtos mokslų argumentas

Kitas labai paplėstas argumentas grindžiamas gamtos dėsniais. Tai vienas populiariausių 18-tojo amžiaus argumentų. Prie jo populiarumo prisidėjo Izakas Niutonas ir jo kosmogonija. Stebėdami planetas, skriejančias apie saulę pagal visuotinės traukos dėsnį, žmonės priėjo išvados, kad dievas įsakė toms planetoms judėti kaip fik taip, o ne kitaip, ir kad tai yra jų judėjimo priežastis. Tai, savaime suprantama, buvo patogus ir paprastas paaiškinimas. Išvadavęs juos nuo vargo toliau nagrinėti visuotinės traukos dėsnį.

Dabar šį dėsnį aiškiname gana painiu Einšteino pasiūlytu būdu. Nesirodūsi skaityti pasakaitos apie visuotinį traukos dėsnį pagal Einšteino interpretaciją, nes tai irgi atimtu mažą laiką. Šiaip ar taip mes jau nebekalbame apie gamtos dėsnį ta prasme, kaip jis buvo suprantamas Niutono sistemoje, kurioje gamta — visiškai reali kodėl — visur elgėsi vienuodai. Dabar matom, kad daug kas, ką laikėme gamtos

dėsniais, iš tikrųjų tėra tik-sitarimas tarp žmonių. Yra žinoma, kad ir tolimiausioje tarpplanetinėje erdvėje vieną metrą sudaro šimtas centimetrų. Tai, be abejonės, idomus faktas, bet jį sunku pavadinti gamtos dėsniu. Daugelis dalykų, kurie buvo laikomi "gamtos dėsniais", yra tokios pat kilmės.

Antra vertus, tais atvejais, kada mums pavyksta ką nors sužinoti apie atomų elgseną, pastebime, kad jie nuo dėsnų priklauso žymiai mažiau, negu atrodė, ir kad dėsniai, kuriuos atrandame, yra statistiniai vidurkiai visiškai to tipo, kurį mums gali duoti paprastas atsitiktinumas.

Žinome, kad yra dėsnis, pagal kurį, žaidžiant kauliukais, dviguba šešiukė pasitaiko maždaug tik vieną kartą iš trisdešimt šešių metimų, tačiau to netaikome įrodymu, jog kažkas reguliuoja kauliukų kritimą. Atvirkščiai, jeigu dviguba šešiukė pasitaikytų kiekvieną kartą, manytume, kad tai darosi sąmoningai. Šiai kategorijai priklauso daugelis gamtos dėsnų. Jie yra statistiniai vi-

durkiai, panašūs į tuos, kurie išvedami, remiantis atsitiktiniu dėsniu, ir todėl to visa istorija su gamtos mokslų argumentu šiais laikais daro kur kas mažesnę įspūdį.

Visiškai nepriklausomai nuo to, apie ką kalbėjau anksčiau ir kas liečia laikiną mokslo būklę, kuri rytoj gali visiškai pasikeisti, pats įsivaiszdavimas, kad, esant gamtos dėsniams, turi būti ir kažkoks dėsnių kūrejas, atsirado, gamtos dėsnius suplakus su žmonių dėsniais.

Žmonių dėsniai yra tam tikros rekomendacijos, liepiančios kiekvienam visuomenės nariui atitinkamai elgtis. Su jomis žmogus gali sutikti arba daryti kitaip. Tuo tarpu gamtos dėsniai yra faktiškos daiktų elgsenos charakteristikos, o kadangi jos tik apibūdina, kaip iš tikrųjų elgiasi daiktai, tai negalima tvirtinti, kad turi būti kas nors, kas įsakė jiems taip elgtis.

O net padarius prielaidą, kad taip yra, mums kyla klausimas: kodėl dievas pasirinko kaip tik tuos gamtos dėsnius, o ne kitus? Jeigu atsakysit, kad jis tai padarė vien dėl savo įgeidžių ir be jokios priežasties, tai bus aišku, kad yra kažkas, kas nepriklauso nuo dėsnių. Tuo būdu gamtos dėsniai nustos veikę. Jeigu atsakysite kartu su ortodoksiškesniais teologais, kad skelbdamas visus savo dėsnius, dievas visada turėjo priežastį sukurti tokius, o ne kitokius dėsnius — ir kad toji priežastis, be abejo, buvo noras sukurti geriausią visatą, nors iš tikrųjų pasižvalges po ją, niekada nepagalvosi, — taigi, jeigu buvo dievo dėsnių priežastis, tai ir pats dievas priklausė nuo dėsnių. Taigi, dievo, kaip tarpininko, įvedimas neduoda jokios naudos.

Vadinasi, yra dėsnių, pirmesnių už dievo nuostatus ir nepriklausančių nuo jo, o dievas, kuris nėra aukščiausias dėsnių leidėjas, mums visiškai nereikalingas. Žodžiu, gamtos mokslų argumentas jau nebeturi tos jėgos, kurią turėjo anksčiau.

Aš šiuos argumentus nagrinėju laiko skalėje, nes, laikui bėgant, argumentai, kuriais įrodinėjamas dievo buvimas, keičia savo pobūdį. Iš pradžių tai ir buvo virtai apibrėžti, intelektualiniai argumentai, įkūniję tam tikrus konkrečius sofizmus. Artėjant prie naujųjų laikų, intelektualinis tų argumentų lygis mažėja, ir jie vis labiau ir labiau virsta moralizuojančia migla.

Tikslingumo argumentas

Toliau eina tikslingumo argumentas. Jis gerai žinomas: viskas pasaulyje sutvarkyta taip, kad mes galėtume jame gyventi; jeigu pasaulis būtų nors truputį kitoks, mes nemokėtume jame gyventi. Taip skamba šis argumentas.

Kartais jis virsta paradoksu: pavyzdžiui, sako, kad triušų uodegos baltos todėl, kad bū-

tų juos geriau šaudyti. Tikslingumo įrodymą lengva pavertti juokais. Visiems žinomas Voltero sąmojis, kad nosis, matyt, sukurtas taip, kad tiktų akiniai. Vėliau pasirodė, kad tie juokai yra labiau pagrįsti, negu tai galėjo atrodyti 18-tame amžiuje, nes nuo Darvino laikų mes ėmėme geriau suprasti, kodėl gyviai yra prisitaikę prie savo aplinkos.

Ne aplinka buvo sutvarta jų vystymuisi, bet jie patys vystėsi atitinkamai savo aplinkai, ir tai sudaro prisitaikymo pagrindą. Tikslingumo čia nėra.

Geriau įsigilinę į tikslingumo ragumentą, imame stebėtis, kad žmonės gali tikėti, jog pasaulis su viskuo, kas jame yra, su visais netobulumais yra geriausia, ką per milijonus metų sugebėjo sukurti visagalys ir

visazīnas dievas. Nejaugi jūs manote, kad, būdami visagaliai ir visazīnai, o be to, dar turėdami milijonus metų savo pasaulio tobulinimui, nesukurtute nieko geriau už Ku-kluks-kla-ną, fašizmą?

(Bus daugiau)

MIRE STUDENTAS, BANDES SUSIDEGINTI

PRAGA. — Čia vienas antitarybinis studentas, būk tai protestuodamas prieš Varšuvos pakto įsikišimą, apsiopylęs gazolinu ir užsidegęs. Nors jis buvo užgesintas, bet po kelių dienų ligoninėje mirė.

Antitarybiniai kontrrevoliucionieriai dar vis bando trukdyti vyriausybei normalizuoti padėtį šalyje ir kelti žmonių gerovę.

Lietuvos Spausdiniai

"Liaudies Balso" raštinėje galite užsiprenumeruoti Tarybų Lietuvoje išleidžiamus laikraščius ir žurnalus. Metinių prenumeratų kainos sekančios:

Dienraštis "Tiesa" — \$5.00; tris kartus į savaitę išleidžiamas "Sportas" — \$4.00; tris kartus į savaitę išleidžiamas "Vaištiečių laikraštis" — \$2.50; savaitraštis "Gimtasys Kraštis" — \$2.25; du kartus į savaitę išleidžiamas "Lietuvos Pionierius" — \$1.50; savaitraštis "Literatūra ir menas" — \$3.50; du kartus į savaitę išleidžiamas "Tarybinis Mokytojas" — \$3.50.

Mėnesinių žurnalų metinių prenumeratų kainos:

"Genys" — \$1.50; "Žemės ūkis" — \$8.50; "Kultūros barai" — 3.00; "Komunistas" — \$2.00; "Liaudies ūkis" — \$2.00; "Mokslas ir gyvenimas" — \$3.00; "Mokslas ir Technika" — \$9.50; "Mūsų Gamta" — \$8.50; "Mūsų Sodai" — \$7.50; "Pergalė" — \$5.00; "Sveikatos Apsauga" — \$8.50; "Tarybinė Mokykla" — \$4.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00 ir "Jaunimo Grotos" — \$2.50.

Du kartus į mėnesį išleidžiamų žurnalų prenumeratos:

"Svyturys" — \$5.00; "Šluota" — \$3.00; ir keturis kartus į mėnesį išleidžiamo "Ekranu Naujienos" — \$4.50.

Kai kurių iš virš vardintų laikraščių ir žurnalų galima gauti ir pavienių egzempliorių Liaudies Balso raštinėje. Laikraščių egzemplioriaus kainos po 5-10 c., o žurnalų po 25-50 c.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau gegužės mėnesio, o metinės ne vėliau spalio mėnesio.

Užsakymus siųskite su money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

MUZIKOS MYLĖTOJAMS PUKI ŽINIA

Dvi pasižymėjusios artistės - dainininkės: kompozitorė-solistė O. B. Kubilienė ir visų mylima solistė Estelle Bogden į plokšteles įdainavo 10 įvairių Lietuvos kompozitorių dainų.

Artistės - dainininkės Bogden dainos **Dukružėle** (muzika Šarpaliaus) ir **Ko liūdi** (Deffnerio) skamba labai gražiai.

Onos Kubilienės **Rytas vasaros** (jos pačios muzika). **Seronade** (Schuberto), **Visur tylu** (muzika Gruodžio) ir kitos dainos — žavingos.

Duetas Ateik, ateik! (muzika Slėnio). Duetė artistėjų balsai pinasi labai švelniai. Tik joms, regis, ir taikytas duetas dainuoti.

Plokšteles galite gauti Stereo arba bile patefono.

Plokšteles jau galima pirkti nuo:

Onos B. Kubilienės,
3827 W. Monroe St.,
Chicago, Ill. 60624

Estelle Bogden,
852 N. Karlov Ave.,
Chicago, Ill. 60651.

Plokštelės \$5.00 su prisijuntimu.

Liūdnas Prisiminimas

Praėjo du liūdni nelemti metai nuo sausio 28 d. 1967 metų, kai mirė mano mylima žmonelė



Adelė Užunarienė

Adelė buvo pavyzdinga moteris ir šeimos motina. Ji kartu buvo nuoširdi visuomenės narė. Kiek jos aplinkybės leido darbavosi dėl palaikymo pažangių laikraščių ir dėl bendro darbo žmonių labo.

Velionė Adelė paliko liūdesyje du sūnus Edvartą ir Robertą Mills su jų šeimomis Detroito, Sesutę Agniešką Urban, Detroito; Lietuvoje ir Brazilijoje po dvi sesutes su šeimomis, taipgi daug giminių, draugų ir pažįstamų.

Mes liūdimė ir minime Tavo dviejų metų mirties sukaktį.

Išėkis ramiai išvargus gyvenimo kelionėj Kanados šaltos žemėlėje, Green Lawn Garden Kapinėse. Kol aš gyvas būsiu ir pajėgsiu, tai visuomet puošiu gėlėmis Tavo kapelį.

Jack Užunaris - Adelės vyras

Widsor, Ont.

Penki Metal Sukanka

Nuo liūdno prisiminti dienos, sausio 26, 1964 m., kada mirtis išskyrė iš mūsų tarpo mano žmoną ir šeimos motiną Viktoriją.

Su giliu širdies skausmu liūdimė

A. Morkis ir Šelma

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:

Kanadoj ir visur kitur \$5.00 metams; pusmečiui \$2.50.

Į Lietuvą \$7.00 metams

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

PATYS TOKIE BŪDAMI KITUS PRAVARDŽIUOJA

Tėviškės Ziburiai sugalvojo išspręsti, ar komunistai yra lietuviai, ar ne. Tikėsit ar ne, bet ir jie suranda, kad komunistai lietuviai. Tikrai stebėtina.

"Taigi, ir komunistai ta prasme yra lietuviai, tačiau jie atskiria nuo bendrojo tautos idealo ir tampa sūnumis palaidūnais", sako laikraštis.

"Dėlto lietuviai komunistai yra išskirti ir iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės". Mat, girdi, jie atidavę širdis Maskvai.

Lietuviams yra žinoma pasakaitė apie verlės pūtimąsi prieš jautį. Mūsų bėgliai vis dar pučiasi, išsistato labai dideliais.

Kas gi iš tikrųjų yra sūnūs palaidūnai? Kas gi šiandien daužosi po įvairias pasaulio šalis atitrūkę nuo tėvynės? Ir kiek gi toj tariamoj Pasaulio Lietuvių Bendruomenėj? Keliolika tūkstančių.

Komunistai prisiglaudė prie Maskvos. O kaip gi su tais "tikraisiais patriotais"? Jie glaudėsi prie hitlerinės Vokietijos. Jie tikėjosi, kad amerikiečiai jiems padės.

Lietuva dabar, valdoma komunistų, yra tarsi pralenkusi smetoninę Lietuvą visais atžvilgiais: ir lietuviškumu, ir kultūra, ir mokslu, ir menu, ir sportu, ir t. t.

O ko laukia tariamoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenė? Jeigu ji dar nežlugo, tai žlugs nuo vidurinių rietenų. Tai skiedrų krūva. Tai žmonės, atitrūkę nuo gimtojo krašto. Tai žmonės, kuriems ne tėvynė, ne lietuvis rūpi, o savas politinis ar religinis kromelis. Gerai žinoma jų istorija ir tariamai nepriklausomoj Lietuvoj.

NIKO NEPADES

Popiezius laikas nuo laiko perspėja savo dvasininkus ir eilinius tikinčiuosius, kad jie turi vykdyti popiežiaus patvarkymus. Bet juo toliau, tuo daugiau pasipriešinimo matosi jo diktatams. Ne tik eiliniai tikintieji, nenori pripazinti jo autoriteto, bet ir aukšti dvasininkai.

Pavyzdžiui, Olandijoje katalikų asamblėja pasisakė prieš popiežiaus encikliką gimdymo kontrolės klausimu. Rezoliuciją pasiūlė vyskupai. Tik įsivaizduokit, visos šalies katalikų atstovybė išstojo prieš popiežiaus diktatą.

Anglijoj, Jungtinėse Valstijose, Kanadoje ir kitose šalyse atsiranda aukštų dvasininkų, kurie viešai išstoja prieš popiežiaus autoritetą, ypač gimdymo kontrolės klausimu. Tai dar tik pradžia.

UZVAŽIAVO PER NOSĮ

Didlapių korespondentai yra gerai palavinti žmonės ne tik laikraštiniėje srityje, bet ir bendrai. Juo labiau turėtų būti aukštos erudicijos jų redaktoriai. Bet labai dažnai ir reporteriai ir redaktoriai virsta žemais pletkininkais.

Kadaigi Kanados premjeras Trudeau yra dar nevedęs, tai didlapių reporteriai, kurie buvo nuvykę į Londoną į komonvelto konferenciją, ne tiek apie pačią konferenciją rašė, kiek apie tai, kur ir su kuo jis pietavo, su kokiomis damomis susitiko ir t. t.

Premjeras Trudeau gerai jiems atsikirto. Girdi, jeigu jie nori žinoti privatišką jo gyvenimą, tai jis gali pasiteirauti apie jį. O jis gali lengviau sužinoti apie kiekvieną jų šeimyninį gyvenimą.

Idomu, kad laikraščių redaktoriai, kurie politines žinias dažnai labai cenzūruoja (kiti reporteriai neatpažįsta savo pranešimų), praleido visus pletkus apie jo susitikimus su moterimis. Tur būt dėl to, kad tokie raportai sudaro didesnę sensaciją, padeda laikraščiams išsiplatinti. Tas jiems svarbiau už asmens neliečiamybę privatiškuose reikaluose.

TORONTO. — Ontario Ad- pavojingesnis, negu narkotikai. diction Research Foundation Net 23 procentai septinto sako, kad tyrinėjimas parodė, skyriaus moksleivių vartoja jog moksleiviams alkoholis yra svaigalus.



A. Brazaičio nuotraukoje: Lietuvos TSR Mokslų akademijos Biochemijos instituto jaunesnioji mokslinė bendradarbė Vitalija Šimkevičienė ir sektoriaus vadovas biologijos mokslų kandidatas Algimantas Keršulis.

Skundams ir Melams Nepavyko

Brooklyno "Darbininkas" dar vis negali pamiršti solisto Virgilijaus Noreikos ir jo žmonos apsilankymo ir koncertavimo Jungtinėse Valstijose. Sausio 7 dienos numeryje prie jo sugrįžta ilgiausiu straipsniu net pirmajame puslapyje. Laikraščio redaktoriai, matyt, tą klausimą tebelaiko labai svarbiu.

O jau ir tenka tiems, kurie susidėjo su Noreika arba rėmė jo koncertus, arba bendrai yra pasisakę už kultūrinį bendradarbiavimą su Lietuvos žmonėmis! Ypač gauna į "kailį" tie, kurie nori arba bando meną atskirti nuo politikos. Tai ne tik esanti baisi kvailystė, bet ir didžiausias nusidėjimas visiems "veiksniams" ir "vaduotojams". Noreikos koncertai buvę aukščiausios klasės politinė veikla!

"Darbininko" redaktorių protu, tos gražios lietuviškos liaudies dainos bei arijos iš operų, kuriomis dainininkas žavėjo skaitlingas publikas Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje, buvę tiesiog bausis komunistų įrankis sudemoralizuoti ir padalyti lietuvius išėivijoje, juos užkrečiant "nesipriešinimo komunizmui" liga!

Tiek to apie tai. Iš šio ilgo tiradiško straipsnio sužinome vieną labai svarbų dalyką, būtent, kaip "veiksniai" stengėsi skundais, provokacijomis ir melais sutrukdyti įžymiojo Lietuvos dainininko ir kitų Lietuvos kultūrininkų pasirodymą šioje šalyje. Sužinome, kad buvo kreipiamasi į Valstybės Departamentą padėti jiems. Deja, tos pastangos buvusios veltui. Tai idomu ir labai svarbu.

Tai idomu ir labai svarbu. Štai kaip, pasak "Darbininko", buvo:

"Kurie iš pat pradžių manė, kad koncertais siekiama palaužti lietuvių pasipriešinimą okupacijai ir, anot Diržinskaitės, laimėti išėivijos nesipriešinimą komunizmui, o toliau ir Lietuvos inkorporacijai į Sovietų Sąjungą, kreipė akis į valstybės departamentą, ar čia jo tokis planas. Antai, A. Mažeikos Jr., painformuotas, kongresmanas Joseph P. Addabbo susisieki su departamentu ir gavo paaiškinimą: esą departamentas čia nieku dėtas, čia grynai lietuvių reikalas. Tokia išvada aiški iš departamento rašto, kurio mintys taip dėstomos:

"Jungtinės Valstijos... laikosi Latvijos, Estijos ir Lietuvos inkorporacijos į USSR nepripažinimo politikos... Pagal minėtą politiką, derėdamiesi, diskutuodami su Sovietų pareigūnais artistinių grupių ar asmenų mainus, jiems aiškiai davėme suprasti, kad privačiai surengti mainai — atsilankymai menininkų į Baltijos valstybes arba menininkų atvykimas iš tų valstybių negali įeiti į US-USSR mainų sutarties ribas.

"Tai pažymins, mūsų politika nesiekia uždrausti atvykti į Jungtaines Valstijas asmenims vien tuo pagrindu, kad jie atvyksta iš minėtų valstybių. Mr. Noreikos atveju, jis buvo įsileistas ne komerciniais tikslais, bet kaip turistas. Pagal mūsų patikimas žinias, jo pasirodymas šiam krašte buvo jo atsiliepimas į Amerikos lietuvių grupių kvietimus".

Vadinasi, mūsų vyriausybė nedraudžia iš Lietuvos menininkams, sportininkams, mokslininkams arba šiaip žmonėms kaip turistams atvykti į Jungtaines Valstijas, ir taip pat nedraudžia Amerikos lietuviams arba kitataučiams sportininkams, menininkams, mokslininkams arba šiaip žmonėms vykti į Lietuvą. Vadinasi, provokaciniai skundai kai kurių "veiksnių" nieko nepasiekė. Tuo tik reikia pasidžiaugti.

Juo daugiau Amerikos lietuvių apsilanko Lietuvoje, o Lietuvos žmonių čia Amerikoje pas lietuvius, tuo geriau, tuo gra-

Indijonai leško iš Kvebeko Penkių Bilijonų

Kvebeko provincijos indijonų organizacija, Quebec Indian Association, įteikė Kvebeko vyriausybei reikalavimą sumokėti provincijos indijonams penkis bilijonus dolerių už atimtą iš jų žemę.

Kvebeko provincijoje gyvena 27,000 indijonų, priklausančių 42 grupėms, 9 gentims.

Max Gros Louis, asociacijos finansų sekretorius, pareiškė, kad jeigu vyriausybė neatsakys iki balandžio 15, tai veikiausiai indijonai kreipsis į teismą.

Asociacija ketinanti įteikti tokius pat reikalavimus ir Newfoundlando vyriausybei. Mat dalis Labradoro britų buvo priskirta Newfoundlandui. Kvebekas dar vis nepripažįsta to ir tą dalį Labradoro skaito priklausančiu Kvebeko provincijai.

Iš tikrųjų, tai visa Kanada galėtų būti skaitoma indijonų nuosavybe. Jie pirmieji apgyvendino Kanadą. Gyvenimas neina atgal. Visas Amerikos kontinentas apgyventas ateiviais, kurie pribuvo po indijonų. Tas pats su Australija ir daugeliu kitų vietų.

Indijonai, atrodo, geriau padarytų stengdamiesi pasivyti civilizaciją, o ne tokiais reikalavimais save tiešyti. Realistiškesni būdai daug daugiau naudotų.

Ką Priemjeras Trudeau Pasakė Korespondentams

Aš nematau, kokią rolę spauda gali vaidinti mano privatiškuose reikaluose. Gali būti skirtingų nuomonių; jūs gal manote, kad įesant visuomeniniu žmogumi, jums svarbu, kas atsitinka mano privatiškuose namuose ir mano privatiškuose susitikimuose... Aš manau, kad jūs syklj sutikote, kuomet aš pasakiau, kad valstybei nėra vietos tautos miegamuosiuose kambariuose; aš galiu net pasakyti, kad tautai nėra vietos valstybės miegamuosiuose, o ypatingai spaudos...

Tikrai aš nesu jūsų tėvu ir redaktoriumi, ir manau, kad nekurie iš jūsų turi klausyti jų. Bet yra klausimas, ar reikia jums klausyti jų, kai reikalavimai nėra garbingi.

Aš noriu pabrėžti, kad aš kitaip žiūriu į tokius dalykus... Aš nedirščiau klausinėti jūsų žmonas apie tai, kaip jūs elgiatės su jomis, kadangi aš gerbiu jūsų žmonas ir jus, ir nematau, kodėl jūs negalėtumėt panašiai elgtis su bent kuriuo politikierium.

žiau, tuo sveikiau. To bijo, prieš tai kovoja tiktai paklydę arba sąmoningi lietuvių tautos ir lietuviybės priešai.

(Laisvė)

Pas

Amerikiečiais vargais nesusėsti apie tai dar mažai tik pradžia.

Derybos l... Tas turi būt... Tačiau, iš... juk vistiek... sitarti. Kara... žmonės sak

Tarybiniai... ko naują žy... vėlavimai, s... nautai pers... vį ir sugrįž... Laiminga... Jie įrodė... davoti erd... bus lengviau... jį ir kitas;

Preziden... silaukė ži... prakeikimo

Jie pyks... pardavimą

Bet jie... kai JAV p... Izraeliui 5

Jeigu... nutarę si... veikiausiai... uždėjęs e... Jei ame... raelį, tai... ti Lebaną

London... mo komo... rencija ni... ne mūsų... tai laikra... rašyti.

Susirin... kalbėjo, ... skirstė ni... re.

Sis kor... perijos vi... suklyjuot... jos.

Mirtis... veikėjus l

Pereitą... laidotas c... tronis, p... sigyvenės... do apylir... Pažino... tų.

Visuon... atsidavęs... sų gynėj... Daug...

Balsui, k... plunksna... vo iš sa... nius įvyk... Lai bū... dos žem... liausia u...

BARC... uždaryt... kai stud... versitet

iš Bilijonų

ijos indijonų
eber Indian
Kvebeko vy-
mą sumokėti
ams penkis
ž atimtą iš

cijoj gyvena
priklausančių
ntims.

s, asociacijos
s, pareiškė,
rė neatsakys
ai veikusiai
i teismą.

nanti (teikti
imus ir New-
usybei. Mat
ritų buvo pri-
adūi. Kvebe-
pažįsta to ir
o skaito pri-
eko provinci-

visa Kanada
oma indijonų
armieji apgy-

Gyvenimas
sas Amerikos
vyventas atei-

vo po indijo-
Australija ir
tu.

do, geriau pa-
niesi pasivyti
tokiais reika-
ešyti. Realis-
daugiau nau-

Trudeau ondentams

okiją rolę spau-
mano privatiš-

Gali būti skir-
jūs gal manó-

visuomeniniu
varbu, kas at-

vatiskuose na-
privatiskuose

Aš manau,
ikote, kuomet

valstybei nė-

s miegamuo-

ose; aš galiu
d tautai nėra

miegamuosiuo-

paudos...

u jūsų tėvu ir
r manau, kad

turi klausyti
simas, ar rei-

ju, kai reika-
bingi.

žti, kad aš ki-
sus dalykus...

clausinėti jūsų
kaip jūs el-

kadangi aš
onas ir jus, ir

jūs negalėtu-
tis su bent ku-

m.

To bijo, prieš
paklydę arba

uvių tautos ir

ai.

(Laisvė)

Pastabos

Amerikiečiai ir vietnamiečiai vargais negalais susitarė, kaip susėsti apie derybų stalą. Nors tai dar mažas dalykas, bet vistiek pradžia padaryta.

Derybos bus ilgos ir sunkios. Tas turi būti aišku kiekvienam.

Tačiau, iš kitos pusės žiūrint, juk vistiek turės kaip nors susitarti. Karas negali tęstis, kaip žmonės sako, "anižiniai".

★

Tarybiniai astronautai atliko naują žygį, susitiko du erdvėlaiviai, susijungė, du astronautai persėdo į kitą erdvėlaivį ir sugrįžo.

Laimingai sugrįžo ir likusis.

Jie įrodė, kad bus galima budavoti erdvėj stotį, iš kurios bus lengviau skraidyti į Mėnulį ir kitas planetas.

★

Prezidentas De Gaulle vėl susilaukė zionistų ir jų draugų praeikimo.

Jie pyksta, kam jis nutraukė pardavimą ginklų Izraeliui.

Bet jie nieko nesakė prieš, kai JAV paskele, kad parduos Izraeliui 50 bombierių.

Jeigu amerikiečiai nebūtų nutarę siųsti ginklų Izraeliui, veikiausiai De Gaulle nebūtų uždėjęs embargo.

Jei amerikiečiai gali remti Izraelį, tai francūzai gali užstoti Lebanoną.

★

Londone įvykusi taip vadina- mo komonvelto lyderių konferencija nieku nepasizymėjo. Jei ne mūsų premjeras Trudeau, tai laikraščiai nebūtų turėję ką rašyti.

Susirinko politikieriai, pasikalbėjo, pabaliavojo ir išskirstė nieko svarbaus nutarė.

Sis komonveltas užėmė imperijos vietą, bet jis nebegali suklyjuoti subyrėjusios imperijos.

★

Mirtis skina mūsų draugus ir veikėjus be jokio pasigailėjimo.

Pereitą šeštadienį buvo palaidotas draugas Augustas Petronis, pastaraisiais metais apsigyvenęs su žmona Springfōrdo apylinkėj.

Pažinojau velionį apie 40 metų.

Visuomet buvo nuoširdus, atsidavęs darbo žmonių interesų gynėjas.

Daug jis padėjo ir Liaudies Balsui, kaip aukomis, taip ir plunksna. Visuomet pranešdavo iš savo kolonijos svarbesnius įvykius.

Lai būna lengva jam Kanados žemė, o jo draugei — giliausia užuojauta.

J. Y.

BARCELONA. — Čia buvo uždarytas universitetas po to, kai studentai užpuolė ant universiteto rektoriatą.



Statistika rodanti, kad kanadiečiai daugiausia naudojami telefonu. Nuotraukoje matote Betty Shapiro, kuri vadovauja radio programai "Cros Country Chek-up", kurioje dalyvauja kanadiečiai pagalba telefonu.

Ką Kiti Rašo

Pasikeitimai

Amerikos gyvenime daug kas radikaliai pasikeitė.

Karą bandoma perstatyti kokiū tai "amerikinio gyvenimo" idelau, šalies apsaugą, o karas gadina žmonių gyvenimą.

Demokratijos apsaugai remiami militaristai, aršūs demokratijos smaugikai Vietname.

Kunigai atmeta arkivyskupų "ganytojiškus laiškus", smerkia bažnyčios vyriausybę už nepaisymą varge skęstančių.

Kalba apie lytinės dorovės revoliucijas, prieš netikusį mokymą universitetuose.

Profesorai veikia iš vieno su studentais prieš mokyklų vyriausybės.

Karo reikalams eikvojama didesnė šalies biudžeto pusė, o mokyklose eina streikai. Mokytojų mokeskis permažas, mokyklų valdybos neturi pinigų, nors norėtų pakelti mokytojams algas.

— V. Andrušis

Kur demokratijai pavojus?

Dėdė Jonas prisiuntė mums Argentinos lietuvių klerikalų laikraštį "Laikas", kuris taipgi įsijungęs į Lietuvos "vadavimą".

"Pasaulio demokratija pavojuje", "Laikas" šaukia. "Iš vienos pusės visas komunistinis blokas apsiginklavęs iki dantų graso pasaulio taikai: Tolimuo- se Rytuose, Viduržemio jūroje ir Š. jūroje"...

"Iš kitos pusės Š. Amerika su

kitomis Vakarų šalimis ginasi ir nežino kuo gynyba baigsis", dejuoja "Laiko" Pragidrulis.

Visi gerai žino, kokią "demokratiją" gina Jungtinės Valstijos Vietname. Argi galima agresiją vadinti demokratijos gynimu?

Vidurryčiuose Jungtinių Valstijų palaikomas Izraelis, užgrobdamas arabų žemes, taipgi gina "demokratiją".

Lotynų Amerikoje Jungtinių Valstijų puoselėjami diktatoriai irgi yra klerikalams "demokratijos gynėjai".

Pasaulio demokratijai ir taikai pavojų sudaro imperialistinis kapitalas su jo diktoriais Lotynų Amerikoje, Pietų Vietname.

Paryžiuje taikos derybos nevyksta todėl, kad Pietų Vietnamo diktatoriai Thieu ir Ky nenori taikos, o Jungtinių Valstijos juos palaiko.

Vidurryčiuose nėra taikos todėl, kad Jungtinių Valstijų kapitalo palaikomas Izraelis nesitraukia iš užimtų arabų žemių.

— J. Gasiūnas

Ir kas iš to?

Apskaičiuota, kad Demokratų partijos rinkiminė kampanija atsiėjusi daugiau \$13,000,000. O Respublikonų kampanija atsiėjusi net \$21,000,000.

Du stambiausi demokratų kandidatų rėmėjai davė — vienas \$250,000, kitas \$200,000.

Federalinis aktas prieš korupciją, papirkėjimus, drau-

džia pavieniui aukoti rinkimų kampanijai daugiau \$10, taipgi reikalauja, kad aukotojų rinkiminei kampanijai vardai būtų skelbiami.

Taigi, išleista rinkimams daugiau \$34,000,000, o kas atsiektų?

Kai demokratai nominavo p. Humphrey, kuris atsakingas už karo tęsimą kaip ir pats prez. Johnsonas, buvo aišku kas laimės. Ir be rinkiminės kampanijos būtų Niksonas laimėjęs.

Reikia pastebėti, akd tie, kas gausiai aukoja tikiši malonių iš savo kandidatų.

Taipgi, kai kurie kandidatai išsieikvoja, bet kai kurie praturtėja...

— Vilnis

—o—

Turės "užtarėją"

Clevelande mirė "tautos vado" Smetonos našlė. Prie jos karsto, apart kitų, kalbėjo ir smetoninis "kontinuitetas" Kajeckas.

Į padanges iškėlęs Sofijos "nuopelnus tautai", jis pasakė:

"Su velionės mirtimi Lietuva praturtėjo dar viena užtarėja. Būkime tikri, ji aukštame Danguje prisimins pavergtą lietuvių tautą".

Reiškia, turėsime pirmąją šventąją ir dar ne kur kitur, o "aukštame danguje".

Sarišyje su Smetonienės mirtimi ir paties "tautos vado" tragiškos mirties 25-ja sukaktimi, prabilo ir klevelandiškis Karpiukas.

Jis vis dar negali pamiršti ir atleisti kitiems "veiksniams", kurie priešinosi Smetonos įsileidimui Amerikon.

Įvardina tris redaktorius — "Draugo" šimutį, "Naujienu" Grigaitį ir "Sandaros" Vaidylą.

Grigaitis esąs pats "kalčiausias". Jis, girdi, 1905 metais buvęs net mirtin pasmerkta už monopolijų langų daužymą, o atvykęs į laisvą šalį priešinosi įsileidimui "tautos vado".

Ar Grigaitis daužė monopolius, nežinom. Bet Karpiukas tvirtina, kad daužė ir už tai caro teismo buvo net mirčia nu-teistas. Jis pats tuos anuometinius įvykius aiškina kitaip.

— L. Jonikas

—o—

Biaurį hitlerinę atrauga

Kaip žinia, Lietuvoje hitlerininkai išžudė apie pusę milijono žmonių. Bet Kanados klerikalų "Tėviškės žiburių" redaktoriui hitlerinė okupacija Lietuvoje nebuvo tokia pikta, kokia buvo Lenkijoje.

O jau tų asarų pas jį dėl likimo pačių hitlerininkų pačioje vietoje, tai pilnos jūros. Girdi, "Rytų Vokietijos išvadavimas" iš hitlerininkų valdžios buvo žiaurus". Antai, "partiniai nacionalsocialistai buvo naikinami — išrikiuojami ir kiekvienas dešimtas sušaudomas".

Kad jau meluoti, tai meluoti. Prašome: "Vokiečių mergaitės

ŠYPSENOŠ

Jau ragauja

Šalimai buvo du augintojai gyvulių. Sykį vienas iš jų užkviėtė kaimyną ant pietų.

"Tikėsi ar ne, bet aš savo augintų gyvulių mėsos dar nesu ragavęs", pajuokavo jis valgydamas. Jis norėjo pasakyti, kad jis visuomet pasiglemždavo kaimyno.

"Bet tu šiandien valgai savo versio mėsą", atšovė vaišingasis kaimynas.

—o—

Naujametinė rezoliucija

Moterys lošė bridžą. Vieną užsiminė, kad būtų įdomu žinoti, kokias jos padarė rezoliucijas dėl naujų metų.

"Aš nutariau niekad nepakartoti gandy, tai gerai įsitemykit pirmu sykiu", pareiškė viena iš lošėjų.

—o—

Ir be jo bus užtektinai

"Aš manau, kad kai tu pasiliuosuosi iš armijos, tai lauksi tos dienos, kada aš mirsiu, kad galėtum nusispiauti ant mano kapo", skundėsi saržentas, žvelgdamas eilini, kurio tarnyba baigėsi.

"Ne, saržente", atšovė eilinis. "Kai tik aš išsvilksiu iš uniformos, aš niekad nebeįorėsiu stovėti linijoje".

ir moterys buvo be išimties sovietų karių prievartaujamoms".

Jeigu praeiktasis Hitleris atsikeltų iš karsto, neabejotinai pasiųstų "Tėviškės žiburių" redaktoriui nuosirdžiausius sveikinimus ir linkėjimus ilgiausio amžiaus už toki išbiurojimą tų, kurie hitlerizmą sutriuškino ir išgelbėjo žmoniją iš pražūties.

— Laisvė

WASHINGTON. — Prezidentas Johnsonas, apleidamas pareigas, pasiūlė biudžetą iš \$195,300,000,000.

Militariniams reikalams skiriama \$81,500,000,000. Vietnamo karui vesti \$25,400,000,000.

—o—

TORONTO. — Physician's Services Inc. praneša, kad bus pakelti mokesčiai. Pavieniai turės mokėti \$5.75, pora \$13.75, šeima su vaikais — \$19.40 į mėnesį.

Mokesčiai pakeliami 46 procentais, lyginant su esamais dabar.

—o—

HONOLULU. — JAV orlaivianešyje Enterprise buvo kilęs gaisras, dėl ko susprogo nekurios bombos, prikabinotos prie orlaivių. 25 jūrininkai užmušti ir 81 sužeista. Vienas dingęs be žinios.

Nuostoliai dar neapskaičiuoti, bet sakoma, kad jie bus labai dideli.

Montrealiečių Kronika

Ligoniai

Juozas Makarevičius serga ir randasi Jean-Talop ligoninėj.

M. Paragis taip pat negaluoja ir randasi Royal Edwards ligoninėj.

Ona Balčiūnienė susirgo plaučių uždegimu, gydoma namuose gydytojo priežiūroj.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti.

Apvogė

P. Miškinių ir J. Čeponio (Jr.) mašinas kažkokie piktdariai pavogė ir smarkiai apdaužė. Mašinos buvo atrastos pagalba policijos.

Liūdna žinia

A. Botyrienė gavo liūdną žinią iš Argentinos, kad ten mirė jos taip mylimas brolis.

Gili užuojauta Adelei ir jos šeimai.

Mirė

Staigiai mirė Adolfas Žilinskas. Paliko nuliūdime žmona Marė (Petrauskaitė), taip pat sūnus Viktoras ir anūka.

Gili užuojauta artimiesiems, o velioniui — lai būna lengva Kanados žemė.

Mirė sesuo

J. Urbanavičius pranešė, kad išvyksta į Miami į savo sesers Liucės laidotuves. Laiškas pasiekė per vėlavimą, tad negalėjome įdėti į praėjusį numerį. Taipgi ir J-nos kronika pavėlavo, tad liko šiam numeriui.

Redakcija



Justas Paleckis

GARBINGAS JUBILIEJUS

Justo Paleckio gimimo 70-ąsias metines pažymint

Sausio 22 d. visuomenės ir valstybės veikėjui, rašytojui, žurnalistui Justui Paleckiiui sukanka 70 metų.

Gimęs amatininkų šeimoje Telšiuose, J. Paleckis vaikystę ir jaunystę praleido Rygoje. Čia jis dirbo spaustuovės darbininku, raštininku, savarankiškai mokėsi. Baigęs suaugusiųjų gimnaziją, 1924 m., J. Paleckis

mokytojavo, vertėsi žurnalistika, studijavo Kauno universitete.

Literatūrinį darbą pradėjo Rygoje. 1919 metais laikraštyje "Darbininkų kova" spausdino eilėraščius, vaizdelius, publicistinius straipsnius, leido iliustruotą žurnalą "Naujas žodis", kuris pradžioje ėjo Rygoje, vėliau — Kaune.

Liaudininkams ir socialdemokratams laimėjus rinkimus, J. Paleckis buvo paskirtas ELTOS direktoriumi. Po 1926 metų perversmo įsijungė į aktyvią antifasistinę veiklą, todėl iš šių pareigų buvo greitai atleistas. Bendradarbiavo Latvijos ir Lietuvos spaudoje. Nuo 1931 metų pradėjo vis daugiau bendrauti su komunistais, rėmė Lietuvos Raudonosios pagalbos organizaciją.

1931 m. Paleckis išleido pirmąjį eilėraščių rinkinį "Dienų nelaisvėje", vertė latvių rašytojų kūrinus. Lankėsi Tarybų Sąjungoje ir sugrįžęs savo įspūdžius paskelbė atskira knyga. Leido ir redagavo pažangios krypties laikraščius ir žurnalus, bendradarbiavo nelegalioje antifasistinės krypties spaudoje.

Kai Tarybų Sąjunga grąžino Lietuvai Vilnių, J. Paleckis aktyviai dalyvavo Kaune vykusiame demonstracijoje prieš fasistinę Smetonos režimą. Už tai buvo įkalintas Dimitravo priiverčiamojo darbo stovykloje, vėliau ištremtas į Latviją. Grąžintas atgal, policijos priežiūrojė gyveno Joniškio, Kėdainių rajonuose.

Lietuvos KP Centro Komite-

tui rekomendavus, 1940 m. birželio 17 d. J. Paleckis sudarė Lietuvos Liaudies vyriausybę. Būdamas šios vyriausybės pirmininku, kartu ėjo ir respublikos prezidento pareigas. J. Paleckis vadovavo Lietuvos Liaudies Seimo delegacijai, kuri įteikė TSRS Aukščiausiajai Tarybai Liaudies Seimo rezoliuciją su prašymu priimti Lietuvos TSR į Tarybų Sąjungą.

Nuo 1940 metų iki 1967 metų J. Paleckis buvo Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininku, o 1966 metais buvo išrinktas TSRS Aukščiausiosios Tarybos Tautybių Tarybos Pirmininku.

Kaip TSRS parlamentinių delegacijų vadovas arba jų narys lankėsi daugelyje užsienio šalių, dalyvavo Tarptautinių sąjungų sesijose.

Pokario metais J. Paleckis išleido tris poezijos rinkinius, kelias atsiminimų, įspūdžių knygas, aktyviai dalyvauja Tarybų Lietuvos ir sąjunginėje spaudoje.

Spausdiname ištrauką iš J. Paleckio knygos "Gyvenimas prasideda", kur aprašomi istoriniai 1940 metų įvykiai:

Kada, kaip ir kas sudarys naująją Lietuvos vyriausybę? Tuo klausimu visi domėjosi ir visai spėjo. Tačiau buvo aišku, kad senoji santvarka nebegrįs, kad į Lietuvą turi ateiti naujas gyvenimas, kuriame šeiminiškas bus darbo žmogus. Negalėjo tas klausimas nerūpėti ir man, tačiau nei sivaizdavau, kad teks į jo sprendimą taip aktyviai įsijungti.

Nežinojau to ir ankstyvą birželio septynioliktosios rytą, kai buvau pakviestas dalyvauti pasitarime dėl vyriausybės sudarymo. Buvau pagalvojęs apie įvairias kandidatūras ir apie jas kalbėjau. Kai buvo paminėta mano pavardė, ilgai atsilieknėjau, pateikdamas įvairių argumentų. Bet vis dėlto teko pasiryžti.

Ir štai birželio septynioliktą dieną dešimtą valandą ryto prie kuklaus buto Lelijų gatvėje sustojo prezidentūros mašina. Vyktu rūmus, kurie nuo 1926 metų buvo fašizmo citadelė. Rūmų salėje pasitinka prezidento pareigas einąs ministras pirmininkas A. Merkys. Atsisėdame prie staliuko salės kampe. Čia įvyksta oficialus valdžios perdavimas. Merkys įteikia raštą, kuriuo esu skiriamas Ministrų Tarybos pirmininku ir man pavadama sudaryti Ministrų Tarybą. Iš savo pusės pateikiu raštišką pareiškimą su naujos Ministrų Tarybos sudėtimi. Paskui A. Merkys pasirašo aktą, kuriuo naujoji vyriausybė, remiantis atitinkamu konstitucijos straipsniu, patvirtinama. Tuo būdu naujoji vyriausybė įteisinama. Tie oficialūs raštai paskelbti 1940 metų birželio septynioliktos dienos "Vyriausybės žiniuose". Jie dabar išspausdinti "Lietuvos istorijos šaltinių" IV tome.

Kol tie raštai paruošiami, kalbamės su A. Merkiu apie įvykius. Jį ypatingai sujaudinęs Smetonos pabėgimas. Ir jis, ir kiti vyriausybės nariai atkalbinėję nebėgti, bet senis buvęs neperkalbamas. Kai Smetona pasiekęs Kybartus, kur keletą valandų užtrukęs, jam buvęs skambinta ir prašyta grįžti, bet jis nesutikęs. Kadangi oficialiai Smetonos per sieną neleidę, jam tekę bristi per pasienio upelį, pasirašius kelnes. Dar bandyta Smetoną perkalbėti, jam jau esant Eitkūnuose. Ten buvusi pasiūsta delegacija, kuri, įkalbinėdama Smetoną grįžti, argumentavusi ir tuo, jog Latvijos prezidentas Ulmanis ir Estijos prezidentas Petšas, suprasdami būklę, niekur nebėgę, pasilikę vietoje ir pasiryžę padėti pasikeitusiai vyriausybei. Tačiau Smetona, smurto keliu nelegaliai atėjęs į valdžią, nelegaliu būdu ir pabėgo iš Lietuvos, suprasdamas, jog smarkiai nusikalto liaudžiai, ir nesitikėdamas, kad jo pasigailės.

Prasidėjo naujas laikotarpis Lietuvos gyvenime. Susirinkę į pirmąją naujosios vyriausybės posėdį, sutarėme vadintis Liaudies vyriausybe, kad būtų pabrėžtas skirtumas su nugarmėjusia senove. Tas pavadinimas buvo toks natūralus, kad jis tuoj prigijo ir ėjo į istoriją.

Kadangi prezidento postas buvo laisvas, o visi svarbiausi vyriausybės aktai turėjo būti jo pasirašyti, ministrui pirmininkui teko eiti ir prezidento pareigas. Perimdamas šias pareigas, su Liaudies vyriausybės nariais išėjau į prezidentūros balkoną. Prisiminėme neseniai po tuo balkonu susirinkusius liaudies atstovus, reikalaujančius, kad pasitrauktų fašistinė vyriausybė ir būtų pakeista santvarka.

REDAKCIJOS ATSAKYMAS

B. P., St. Catherines, Ont.: Kadangi nepaduodate savo pavardės, tai korespondencijos talpinti negalime.

MONTREAL. — Alvin Karpis, depresijos metu buvęs garsiu gengsterių vadu, išsėdėjęs Jungtinėse Amerikos Valstijose kalėjime 33 metus, sugrįžo į Montrealą paleistas ant parolės. Dabar jis jau 61 metų amžiaus.

Buvo nuteistas iki gyvos galvos.

LONDON. — Čia viename parke praėjusią vasarą buvo rastas 27 metų amžiaus vyras prikaltas prie kryžiaus, kaip Kristus.

Teisme aiškinosi, kad jis yra mesijas, rengias kelią antrajam Kristaus atėjimui.

Ottawa. — Canadian Broadcasting Korporacijai kainavo \$930,000 perdavimas per radiją ir televiziją olimpinį žaidimų Meksikoje.

HILL TOP MOTEL
Route 17 West Vaudreuil, Que.
33 kambariai, maudymosi baseinas, arkliai pajodinėjimui, pirmos klasės valgykla su pilnu laisniu, rami vieta pailsėti. Butai dėl nuo 2 iki 8 asmenų.
Motelis randasi ant kelio 17-to apie mylia į vakarus nuo Dorion, Que.
Rezervavimui vietos prašome telefonuoti: 234-4591 arba 453-3401.
Savininkas A. NAGINE

WINDSOR
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfielodus ir bile ką, kas tik yra jūsų namuose.
Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.
20 metų patyrimas garantuoja darbą.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Grelbus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Sausio 24, 1969

A. PAR...

Tai buvo spyrys, arėkas, kerštin gobšas su su neramias bės apašta 22-rasis bu teologas — medicinos ligas", "Apie gem: mėjosi alch plačios ži kaip ir dat būti prieta

Jis nepa vo buvimu jo sėtono laikė savo dvidešimt atlydos su

Jam nuu persekioja dami pag čiau, negu dėmes. Iš aplinkrašė sirgo pers jojo dviej nuuodyti

Jis toly sėtoną, ni jantį. Pop ji maldc grasinima ti kryžia vandeniu. jo: velnia gal, siųsd ir kerėtoj

Jonas vyskupui bas Bran Jonas Ar norėdami keletą ka nepavykc rė? Nuli kių mūsų jų egzekt dytomis tik apsar mės, pad niškos fi rankas. tamsų pe nebeišein

Lig til lais pavy savo vaš šai pasiu ji žiede. visiškai n dos nega išradinėj mes bu mas, kad monės de rios.

Su ma tėsė šią kankinin dų.

Kaoro apkaltint ležiniais, d veidą. O

A. PARADISIS

Vertė J. Ragauskas

Baltazaras Kosa

(Tąsa)

Tai buvo energingas, užsišpyręs, aršus religinis fanatikas, kerštingas, nepasotinamas gobšas su inkvizitoriaus siela, su neramia mistika ir tamsybės apaštalo fantazija. Jonas 22-rasis buvo ne tik žymus teologas — jis parašė taip pat medicinos veikalų ("Apie akių ligas", "Apie reumatizmą", "Apie gemalo vystymąsi"), domėjosi alchemija. Tačiau tokios plačios žinios nekliudė jam, kaip ir daugeliui jo amžininkų, būti prietaringu fanatiku.

Jis nepajudinamai tikėjo dievo buvimu, bet dar labiau tikėjo sėtono buvimu. Sėtoną jis laikė savo asmeniniu priešu ir dvidešimt metų atkakliai, be atlydos su juo kovojo.

Jam nuolat vaidenosi, kad jį persekioja sėtono tarnai, tykodami pagrobtį jo siela anskčiau, negu jis išpirks savo nuodėmes. Iš jo užrašų, laiškų ir aplinkraščių matyti, kad jis sirgo persekiojimo manija ir bijojo dviejų dalykų: kad jį gali nunuodyti ar apkerėti.

Jis tolydžio jautė greta savęs sėtoną, niekad nuo jo neatstojantį. Popiežius stengėsi nuvyti jį maldomis, įkalbinėjimais, grasinimais, mėgino jį nubaidyti kryžiaus ženklų ir švenstų vandeniu. Bet niekas negelbėjo: velnias nuolat grįždavo atgal, siūsdavo pas jį nuodytojus ir kerėtojus.

Jonas 22-rasis rašė vienam vyskupui: "Burtininkas Jokūbas Brambasonas ir gydytojas Jonas Amanas sutaisė nuodų, norėdami nupuodyti mane ir keletą kardinolų. Bet jiems tai nepavyko. Ką gi jie tada padarė? Nulipdė iš vaškinių žvakių mūsų figūras, giedojo prieš jų egzekviją, badė jas užnuodytomis adatomis. Dievas vis tik apsaugojo mus nuo nelaimės, padėjo mums, ir tos velniškos figūros pateko į mūsų rankas. Burtininkai įmesti į tamsų požemį, iš kurio niekas nebeišeisina gyvas".

Lig tik Jonui vargais negalais pavyko išvairuoti velnią iš savo vaškinių antrininko, priešai pasiuntė jam kitą paslėpę jį žiede. Įbaugintas popiežius visiškai nusiminė — jokios maldos negalėjo įveikti kerų. Ir jis išradinėjo vis šurpesnes baumes burtininkams, manydamas, kad visos pavartotos priemonės dar nepakankamai žiaurios.

Su maniaiko užsispyrimu jis tęsė šią kovą, griebdamasis kankinimų, egzekcijų ir maldų.

Kaoro vyskupą Ugą Gerardą, apkaltintą kerėjimu, vilko geležiniais kabliais Avinjono gatvėmis, draskė jo drabužius ir veidą. O kai tas žmogus virto

purvinu, kraujo prisigėrusiu skuduru, užmetė jį ant laužo, sukrauto priešais popiežiaus rūmus, uolos papėdėje, greta bažnyčios, skirtos mergelei Marijai, simbolizuojančiai tikintiesiems gailestį ir atlaidumą.

Rodžeris Bekonas, Raimondas Lulijus, Albertas Didysis, Dantė ir daugelis kitų mastytojų buvo apšaukti eretikais ir kerėtojais.

Popiežius, pasenęs ir nusilpęs, stovis prie pat mirties slenkščio, sugebąs vien tik nepakęsti, su sądistiniu žiaurumu kankino ir tortūravo visus, kuriuos tik pavykdavo jam nuvertinti, o paskui siūsdavo ant laužo. Sudeginus Ugą Gerardą, laužai suliepsnojo Marselyje, kur buvo deginami švento Pranciškaus pasekėjai — pranciškonai už tai, kad nenorėjo liautis skelbę "šventąjį neturtą".

"Taip, šis popiežius buvo garbinga asmenybė, — galvojo Kosa. — Jo vardą kaip tik ir dera man pasiimti".

Ir per vainikavimo iškilmes garsiojoje švento Petronijaus katedroje jis pasivadino Jonu 23-čiuoju. Jis buvo savaip teisus.

"Reikia pastebėti, — rašo abatas Mure savo daugiatomėje "Popiežių istorijoje", — kad kartu su Jonu 23-čiuoju į šventą sostą prasiskverbė pasaulietinė dvasia".

Netgi L. Pastoras, žinomas katalikų bažnyčios istorikas, rašo: "Iš visų nelemtojo Pizos susirinkimo pasekmių pati nelemtoji buvo Jono 23-čiojo išrinkimas popiežium. Žinoma, Jonas 23-tysis nebuvo toks pabaisa, kokiu jį vaizdavo priešai. Bet yra žinoma, kad jį domino vien pasaulietiniai reikalai, kad Jonas 23-tysis galvojo tik apie savo materialinę naudą, kad jis buvo sumanus ir apukrus politikas, atkakliai siekęs savo tikslo, buvo veikiau karys, negu dvasininkas".

Baisūs kaltinimai, pateikti jam po penkerių popiežiavimo metų, buvo neįrodyti. Nekelia abejonių tik viena: šis sumanus politikas buvo taip atsidaęs besaikiam ištvirkavimui, kad jam nelikdavo laiko dvasininko pareigoms.

S. Antonijus rašo: Popiežius Jonas 23-tysis (Baltazaras Kosa) puikiai orientavosi pasaulietiniuose, bet ne bažnytiniuose reikaluose".

Tapęs popiežium, Kosa nusprendė, kad visų pirma reikia papildyti savo išdą, gerokai ištuštėjusių per pastaruosius pus antrų metų, kai jie išlaikė Aleksandrą 5-tąjį, beatdairiškai švaisčius svetimus pinigus. Didžiulę dalį savo turty Kosa išdalijo ir "broliams kardino-

lams", kuriuos papirko, kad išrinktų jį popiežium.

Tad kaip pataisyti reikalus? Baltazaras ne veltui ilgus metus tarnavo popiežiui Bonifacui 9-tajam, prekiauvusiam bažnytiniomis beneficijomis. Per tą laiką jis daug ko išmoko.

Į visus Europos miestus buvo išsiuntinėti popiežiaus patikėtiniai, kurių kiekvienas vežėsi maišelį indulgencijų. Atvykę į kurį nors miestą, jie užimdavo didžiausius ir gražiausius rūmus, iškabindavo vėliavą su išsiuvinėtais "švento Petro raktais" ir įsakdavo skambinti varpais.

Paskui veiksmas persikeldavo į bažnyčią. "Dievo namų" vidury įrengdavo sostą, į kurį sėsdavosi popiežiaus pasiuntinys, virš jo ant keturių stovų išskleisdavo baldakimą. "Tur būt tam, kad nuo lubų nenukristų kokios musė ar blakė ir neapertėtų aukštojo svečio plėkės", — ironizuoja Ditrichas fon Nimas, popiežiaus kanceliarijos sekretorius.

Pasiuntiniai, kreipdamiesi į tikinčiuosius, ragindavo juos pirkti indulgencijas, tikindami, kad šie pinigai eisą kryžiaus karui organizuoti.

"Pirkite, broliai, — šaukdavo, — negailėkite pinigų! Jo šventenybė ruošia kryžiaus žygį Konstantinopolio krikščionims padėti. Jiems gresia didis pavojus, juos apsupo turkai. Nešykštėkite pinigų šventam reikalui! Igelbėsite ne tik tai Konstantinopolio krikščionis, bet ir patys save! Atiduosite nedaug, o išsivaduosite iš visų savo nuodėmių! Gelbėkitės nuo kančių, kurios laukia jūsų po mirties skaistykoje! Gelbėkite savo ir artimųjų sielas!"

Jie būdavo įkyrūs ir akiplėšiški. Niekas nedrįsdavo suabejoti jų teisumu. O jei kas ir pakraipydavo galvą, tokiam atsakymas būdavo iš anketo paruoštas:

— Mus pasiuntė šventasis tėvas, jūsų sielų valdovas, o mes — vien jo ištikimi tarnai. Tu abejoji? Vadinas, tu eretikas, atskalūnas, maištininkas!

Ir žmogų imdavo persekioti kaip "eretiką ir atskalūną".

Ditrichas fon Nimas pasakoja: "Man pačiam dažnai yra tekę girdėti, kaip popiežiaus pasiuntiniai garsiai šaukdavo:

— Pats šventasis Petras, jei dar būtų gyvas, neturėtų tokių įgaliojimų atleisti jums nuodėmes, kokius mums suteikė popiežius Jonas!"

Net mažiausiuose miestuose už indulgencijas surinkdavo nuo šešių iki aštuonių tūkstančių aukso florinų. Vienas tik Liubekas Vokietijoje davė dvidešimt tūkstančių aukso monetų, o visoje šalyje popiežiaus pasiuntiniams pavyko surinkti daugiau kaip šimtą tūkstančių aukso. Kad pasiuntiniai su indulgencijomis galėtų applanstyti kuo daugiau miestų, Kosa, vos tik įžengęs į sostą, pradėjo derybas su tais valdovais, kurie nesiskaitė su Pizos susi-

rinkimo nutarimais, ir jam pavyko įkalbėti tuos, kurie nepripažino jo pirmtako Aleksandro 5-tojo, pripažinti popiežium jį, Joną 23-čiąjį.

Kaip jau žinoma, Kosa buvo žymus politikas. Jam pavyko susitarti ne tik su Vengrijos ir Bohemijos karaliumi Zigmantu, bet ir pradėti derybas su senu šventojo sosto priešu — Neapolio karaliumi.

Didėjo teritorija, didėjo ir skaičius žmonių, buvusių dvasinėje mūsų herojaus valdžioje. Jono 23-čiojo agentai, parėdavinėdami "senų ir naujų nuodėmių atleidimą", prasiskverbė beveik į visas Vakarų Europos šalis. Juos buvo galima matyti Prancūzijoje, Anglijoje, Vokietijoje, Italijoje, Lenkijoje, Bohemijoje, Vengrijoje ir kitose šalyse.

— Pirkite, nusidėjėliai! — šaukdavo jie žmonėms. — Jei tikite dievą — pirkite. Pasilūpinkite pomirtiniui gyvenimui, apkuopkite savo nuodėmingas sielas! Pirkite, nebrangu! Kas jums tie keli skatikai!

Veltui žmonės skųsdavosi, kad nuolatiniai karai juos visai nuskurdino, kad jie vos ginasi nuo bado.

— Eretikai, bedieviai! — plūdos indulgencijų pardavėjai. — Verčiau atiduoti visa, ką turite, ir numirti badu, negu kankintis po mirties! Pirkite, nes po mirties negausite atleidimo! Veltui, maldausite dievą pasigailėjimo! Jei nepirksite indulgencijų — niekas jums nepadės, nors išstisias paras melstumėtės, parpuolę ant kelių!

Jono 23-čiojo pasiuntiniai brovėsi visur, sėkmingai viliodami iš prastų žmonių pinigus. Jie prisagaudavo ligi pačių nuošaliausių kaimų įvairiose Europos šalyse. Yra išlikusių raštiškų dokumentų, liudijančių, jog ne visada jų operacijos vykdavo sklandžiai: kad daugiau laimėtų, kartais jiems irgi tekdavo atristi savo kapšiuokus.

Šai vienas laiškas iš vieno kaimo:

"Mums pasisekė surinkti šimtą skudų. Bet dešimtį skudų išleidome, vašindami kaimo kunigą, kad jis mums padėtų".

Iš užrašų, kuriuos paliko įvairūs anų laikų dvasininkai, galima susidaryti vaizdą apie popiežiaus Jono 23-čiojo ir kitų popiežių pasiuntinius — indulgencijų pardavėjus.

Tai būdavo netikri vienuoliai, perėjūnai, šarlatanai ir melagiai, mokėję naujotis paprastų žmonių lengvatikybe, meilėkautojai ir apgavikai, kurie nieko nesivaržė, kad tik išgvelbtų pinigus. O kai jiems tai pavykdavo, jie tyčiodavosi iš tų pačių žmonių. Jie nuolat kartodavo:

— Mokėkite! Ir mes išprašysime jums nuodėmių atleidimą.

Žinoma, popiežiaus pasiuntiniai nepasizymėjo dideliu sąžiningumu, ir popiežius dažnai siūsdavo, gaudamas iš jų labai

menkas sumas.

— Sukčiai! — šaukdavo jis. — Apgavikai, niekšai! Ką jūs norite apgauti, grįždami tuščiomis rankomis?

— Šventasis tėve, — atsakydavo veidmainiai. — Vargšai žmoneliai baisiai nuskurdę. Mažai kas įstengia nusipirkti indulgencijų, todėl nedaug ir atvežėme.

Norėdamas apsisaugoti nuo apgaulių, Kosa sugalvojo atspausdinti naujas indulgencijas, atskiras kiekvienai nuodėmei, ir jose nurodyti jų kainą. Kas sumokėdavo pažymėtą sumą, tam būdavo atleidžiama atitinkama nuodėmė. Dabar Jonas 23-tysis galėjo tiksliai nustatyti, kokios bus pajamos. Pasiuntiniai gaudavo tam tikrą kiekį indulgencijų, už kurias turėjo išrinkti atitinkamą pinigų sumą. Vagystės liovėsi.

Šių popiežiaus indulgencijų "tarifai" yra išlikę iki mūsų laikų. Ir mes matome, kad "atsikratymas nuodėme" ne per brangiai atsieidavo. Sakysime, žmogus, nužudęs savo motiną, tėvą ar seserį, galėjo "išpirkti" nuodėmę, sumokėjęs tikrai vieną dukatą už indulgenciją. Žmogus, užmušęs žmoną, kad galėtų vesti kitą, turėjo sumokėti du dukatus. Kas užmušdavo paprastą kunigą, mokėdavo keturis dukatus, vyskupą — devynis. Tie keli dukatai apsaugodavo nuo pragaro kančių.

Nunuodijimas nebuvo laikomas didele nuodėme, nes nuodytojas turėdavo sumokėti tik pusantro dukato. Žymiai brangiau mokėdavo žmonės, netesėję kokių nors įsipareigojimų, — devynis dukatus.

Vienuoliai, paleistuvavę vienuolyne ar už jo sienų, turėdavo užsimokėti už nuodėmės atleidimą aštuonis dukatus. Sodomyja buvo įkainuota dvylika dukatų.

Vienuolės, nusidėjusios vienuolyne ar už jo sienų, išpirkdavo nuodėmę devyniais dukatais, ir joms būdavo leidžiama pasilikti vienuolyne; o jeigu tai būdavo vyresniosios, jos neprarasdavo savo aukšto rango ir pareigų.

Įvairiu metu buvo rasti kitų popiežių indulgencijų "tarifai". Nurodysime kai kuriuos iš jų. Dvasininkas, nusikaltęs paleistuvyste, už savo sielos išgelbėjimą turėdavo mokėti tris dukatus.

Tas, kuris gyveno su savo motina, dukteria ar kuria kita artima giminaite, galėjo išgelbėti savo sielą, sumokėdamas du dukatus. Už tokią pat sumą išpirkdavo savo nuodėmę tas, kurs išprievardavo mergaitę.

Kas norėjo pasninkuoti ir valgyti kiaušinius, sviestą ir mėsą, turėjo mokėti už indulgenciją pustrėčio dukato.

Kas kadaise vogė, padeginėję ar žudė žmones, galėjo išsipirkti nuodėmę, sumokėjęs du dukatus.

(Bus daugiau)

Torontiečių Kronika

Mirė dar viena tautietė

Praėjusią savaitę buvo palaidota Gracė Karalienė, sena Toronto gyventoja. Paliko nuliūdime vyras Maikis, trys dukterys ir sūnus.

Lai būna lengva jai Kanados žemė, o likusiems — gil' užuojauta.

Rep.

Daugėja šeima

Ziemos šalčiai sušaldė ledą, prisnigo sniego. Žuvininkai griebsi darbo: veža būdeles ant ledo, žuvis traukia iš ežero. Lie-

tuviai irgi nestovi vietoj. J. S. Kubilinskai atvyko apsigyventi mūsų apylinkėj. Jonas yra linksmas, myli dainą. Stela gera žuvininkė, myli žuvauti.

Linkiu gražiausios ateities naujoj vietoj.

R. A.

Stroud, Ont.

Ivairenybės

Stipriausia Jūros Srovė

Prie Šiaurės Norvegijos krantų yra stipriausia pasaulyje jūros srovė — Salstraumas. Ji tėra 2 km ilgio, siauriausioje vietoje vos 135 m pločio, bet daugiau kaip 90 m gilumo. Srovė prasideda Skjērstando fiordede.

Atoslūgių metu, kurie čia trunka po 6 val., iš fiordo išteka 140-370 kubinių metrų vandens, kuris potvynių metu vėl grįžta. Srovės greitis būna net 16 mazgų, o tai prilygsta modernių prekinųjų laivų greičiui.

Signalai parodo, kada laivai be pavojaus gali įplaukti į fiordą. Švedų laivas "Heros", bandęs įveikti srovę, buvo nublokštas ant uolos, perlaužtas ir nuvestas į jūrą. Salstraumą gerai žino žvejai. Mat, srovė atneša daug maisto žuvisms, ir todėl žvejai parplaukia namo su geru laimikiu.

Mažėja Ceilonas

Jūrų valstybėse retkarčiais pasirodo naujos, daugiausia vulkaninės kilmės salos. Tačiau ne rečiau žemės plotus išplauna vanduo.

Taip yra su Ceilonu. Neseniai atlikti topografiniai tyrimai parodė, kad salos paviršius per pastaruosius 30 metų sumažėjo 72 kvadratiniais kilometrais.

Tiek Ceilono sausumos prarijo audrų bangos ir srovės.

Panašių dalykų įvyksta ir su kitais žemių plotais pagal vandenynus ar jūras arba su salomis.

Druska iš Augalų

Kai kuriose dykumose auga augalai, kurių paviršius dengia druska. Ji išsiskiria iš augalo vidaus. Naktį, kai oro drėgmė padidėja, druska ima gerti iš oro vandenį, ir augalas pasidengia skaidriu skysčiu. Kai kurie botanikai mano, kad dalį iš oro paimamos drėgmės augalas įsisavina ir tokiu būdu kompensuoja vandens trūkumą žemėje.

Dykumų elgūnai kartais auga tarsi ant kupstų. Mat, per naktį susikaupęs sūrus skystis rytą krinta ant žemės, ir su smėliu susimaišiusi druska sudaro kietą pluta, kurios neįveikia vėjas ir smėlio aplink krūmą nenupusto. Sūrus elgū-

Dėmesio

Perku lietuviškas varines monetas, pav. 1 ct., 2 ct., 5 ct. ir kitas. Taip pat visus popierinius banknotus.

Rašykite ką turite, atsakysiu kiekvienam.

P. ZABLOCKIS

P. O. Box 4642 Stn. C.

Vancouver 10, B. C. Canada

no šakelės žmonės maišo į gyvulių pašarą. Iš elgūno gaunama medžiaga Sacharos tuaregal vartoja kailiams dažyti.

TOKIJO. — Devyni tūkstantčiai policininkų dalyvavo pastangose evakuoti studentus, kurie išlaikė nekuriuos universiteto pastatus okupavę beveik metus laiko.

Ašarinės bombos buvo metamos ant studentų iš helikopterų.

HONG KONG. — Anglų kalba laikraštis paskelbė, kad Mao Tse-tungas susirgo.

Sako, kad yra sudarytas komitetas iš 14, kuris užimtų vadovybę, atsitikime lyderio mirties. Mao jau 75 metų amžiaus.

Europiška Muzika

Dėl vestuvių, šokių, banketų ir kt.

22 metų patyrimo muzikantai

Prieinama kaina

Tel. Henrick — 534-2709, Toronto

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 544-6917

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191

Toronto

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau

Bifocals — \$19.00 ir daugiau

(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po pietų uždaryta

Antradienį, Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400

Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

FRAN VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

263 College Street

WA. 2-6112, WA. 2-6111

Res. — CL. 1-0651

Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto

Tel.: WA. 1-3924

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551